

P7_TA(2010)0315

Kenya: Underlåtenhet att gripa Sudans president Omar al-Bashir

Europaparlamentets resolution av den 9 september 2010 om Kenyas underlåtenhet att gripa Sudans president Omar al-Bashir

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Darfurkrisen i Sudan,
- med beaktande av Internationella brottmålsdomstolens (ICC) arresteringsorder mot Sudans president Omar al-Bashir för brott mot mänskligheten och folkmord,
- med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolution 1593/2005,
- med beaktande av uttalandena från den 22 juli respektive den 20 augusti 2010 av Catherine Ashton, unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, där Tchad respektive Kenya uppmanades att samarbeta med ICC,
- med beaktande av beslut nr ICC-02/05-01/09 av den 27 augusti 2010 från ICC:s förundersökningskammare, där FN:s säkerhetsråd och församlingen för parterna i Romstadgan informerades om att Omar al-Bashir befann sig på Republiken Kenyas territorium,
- med beaktande av Romstadgan,
- med beaktande av de olika partnerskapsavtalen, såsom Cotonouavtalet, mellan EU och afrikanska stater, där det slås fast att handel och bistånd är förenade med villkor som rör rättsstatsprincipen,
- med beaktande av artikel 4 i grundfördraget för Afrikanska unionen, där straffrihet avvisas,
- med beaktande av artikel 122.5 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Kenyas regering bjöd in Sudans president Omar al-Bashir till ceremonin för kungörandet av den nya konstitutionen den 27 augusti 2010, i vetskap om att han har åtalats av ICC.
 - B. ICC utfärdade den 4 mars 2009 en internationell arresteringsorder mot president al-Bashir för brott mot mänskligheten (mord, utrotning, deportation, tortyr och våldtäkt) och krigsförbrytelser (förberedelse till angrepp mot civila och plundring), och den 12 juli 2010 åtalades han för ”folkmord genom mord, tillfogande av svår kroppslig eller själslig skada samt uppsåtligt påtvingande av levnadsvillkor avsedda att medföra gruppens fysiska undergång”.
 - C. Kenya har tillsammans med 31 andra afrikanska länder undertecknat Romstadgan, vilket innebär att dessa stater är skyldiga att gripa alla personer som är eftersökta av ICC och överlämna dem till domstolen eller att förvägra dem tillträde till sina territorier.
 - D. De länder som har ratificerat FN:s folkmordskonvention från 1948 är skyldiga att

samarbeta med ICC, även om de inte har undertecknat Romstadgan.

- E. Sudan, som är medlem av FN, har envist vägrat att samarbeta med ICC och därmed förvägrat de miljoners offren för krigsförbrytelser i Sudan, särskilt i Darfur, sanning och rättvisa.
 - F. Kenyas premiärminister har erkänt att det var ett misstag att bjuda in president al-Bashir och att de kenyanska myndigheternas underlåtenhet att gripa honom utgör ett allvarligt brott mot Kenyas internationella förpliktelser, inte bara enligt Romstadgan, utan också enligt landets nationella lagstiftning, inklusive den nya konstitutionen, där internationell rätt erkänns vara direkt tillämplig.
 - G. Kofi Annan, FN:s före detta generalsekreterare och den nuvarande medlaren i den kenyanska krisen, har begärt att Kenya ska klargöra sin hållning i fråga om ICC och bekräfta sitt åtagande gentemot domstolen.
 - H. Kenya har en tydlig skyldighet att samarbeta med ICC för att verkställa sådana arresteringsordrar. Denna skyldighet härrör såväl från FN:s säkerhetsråds resolution 1593, där säkerhetsrådet uppmanar alla stater och berörda regionala och internationella organisationer att till fullo samarbeta med ICC, som från artikel 87 i Romstadgan, som Kenya är part i.
 - I. President al-Bashir har besökt Tchad, ett land som också har undertecknat Romstadgan men inte uppfyller sina förpliktelser.
 - J. Efter åtalet mot honom har Sudans president även besökt Egypten, Libyen, Saudiarabien, Eritrea, Qatar, Zimbabwe och Etiopien.
 - K. I juli 2009 tillkännagav Afrikanska unionen att dess medlemsstater skulle vägra att samarbeta enligt kravet i artikel 98 i Romstadgan. AU upprepade denna ståndpunkt efter att Omar al-Bashir åtalades för folkmord och uppmanade därefter i en resolution, enhälligt antagen den 27 juli 2010 vid toppmötet i Kampala, FN:s säkerhetsråd att upphäva åtalet mot Sudans president i enlighet med artikel 16 i Romstadgan.
 - L. Beklagligt nog har Afrikanska unionen inte velat låta ICC etablera ett kontor hos AU och har hotat att straffa de afrikanska stater som inte respekterar AU:s beslut.
 - M. Folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser får inte förbli ostraffade, och hur man handskas med fallet med president al-Bashir kommer att skapa ett viktigt prejudikat för kampen mot straffriheten för statschefer i tjänst.
1. Europaparlamentet beklagar Kenyas beslut att bjuda in president Omar al-Bashir till undertecknandet av den nya konstitutionen, som innebär startpunkten för en ny tid av demokratiskt styre i landet.
 2. Europaparlamentet uppmanar medlemmarna i världssamfundet, inklusive alla afrikanska länder, att se till att fullt ansvar utkrävs för brott mot internationell rätt, framför allt dem som begåtts i Sudan.
 3. Europaparlamentet uppmanar de afrikanska stats- och regeringschefer som har undertecknat Romstadgan att leva upp till sina åtaganden och samarbeta med ICC i dess

utredningar av krigsförbrytelser, brott mot mänskligheten och folkmord.

4. Europaparlamentet understryker att ICC har en skyldighet att utöva sin domsrätt opartiskt och universellt, även i västländer, och att respekt för domstolens beslut är avgörande för dess trovärdighet och framtida verksamhet.
5. Europaparlamentet beklagar att vissa medlemmar av FN:s säkerhetsråd inte har undertecknat Romstadgan om inrättandet av ICC.
6. Europaparlamentet beklagar djupt Afrikanska unionens och Arabförbundets beslut att vägra att samarbeta med ICC och uppmanar Europeiska unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik att vidta nödvändiga åtgärder för att se till att denna fråga tas upp vid nästa toppmöte mellan EU och AU.
7. Europaparlamentet uppmanar Afrikanska unionen att ompröva sin inställning och stå upp mot straffrihet, orättvisor, krigsförbrytelser, brott mot mänskligheten och folkmord.
8. Europaparlamentet kräver ett slut på straffriheten för alla brott som begåtts under kriget i Sudan och hoppas att president al-Bashir snart ska ställas inför rätta vid ICC i Haag, där han kommer att kunna åtnjuta sina rättigheter enligt internationell rätt. Detta är nödvändigt för att skippa rättvisa, upprätthålla rättsstatsprincipen och ge brottsoffren upprättelse.
9. Europaparlamentet uppmanar Kenyas president och regering att på nytt bekräfta sitt engagemang för och samarbetsvilja med ICC, även i fråga om de våldshandlingar som följde på valen 2007 och 2008.
10. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Afrikanska unionens institutioner, medlemsstaternas regeringar och parlament, FN:s säkerhetsråd, Internationella brottmålsdomstolen, Kenyas regering samt alla parlament och regeringar i den mellanstatliga utvecklingsmyndigheten (Igad).